

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Retsudvalget

2011/2013(INI)

25.1.2011

UDKAST TIL BETÆNKNING

om løsningsmodeller for indførelse af en europæisk aftaleret for forbrugerne og erhvervslivet
(2011/2013(INI))

Retsudvalget

Ordfører: Diana Wallis

PR_INI

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE	8

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om løsningsmodeller for indførelse af en europæisk aftaleret for forbrugerne og erhvervslivet (2011/2013(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens grønbog af 1. juli 2010 om løsningsmodeller for indførelse af en europæisk aftaleret for forbrugerne og erhvervslivet (KOM(2010)0348),
- der henviser til Kommissionens afgørelse 2010/233/EF af 26. april 2010 om oprettelse af en ekspertgruppe for en fælles referenceramme vedrørende europæisk aftaleret¹,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. juli 2001 med titlen "Europæisk aftaleret" (KOM(2001)0398),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. februar 2003 om en mere sammenhængende europæisk aftaleret - en handlingsplan (KOM(2003)0068),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. oktober 2004 med titlen "Europæisk aftaleret og revision af gældende EU-ret: vejen frem (KOM(2004)0651),
- der henviser til Kommissionens beretning af 23. september 2005 med titlen "Første årlige statusrapport om europæisk aftaleret og revision af gældende EU-ret² (KOM(2005)0456) og til Kommissionens rapport af 25. juli 2007 med titlen "Anden statusrapport om den fælles referenceramme" (KOM(2007)0447),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 22. oktober 2009 om grænseoverskridende e-handel fra virksomhed til forbruger i EU (KOM(2009)0557),
- der henviser til sin beslutning af 3. september 2008 om den fælles referenceramme for europæisk aftaleret²,
- der henviser til sin beslutning af 12. december 2007 om europæisk aftaleret³,
- der henviser til sin beslutning af 7. september 2006 om europæisk aftaleret⁴,
- der henviser til sin beslutning af 23. marts 2006 om europæisk aftaleret og revision af gældende EU-ret: vejen frem⁵,
- der henviser til sine beslutninger af 26. maj 1989⁶, 6. maj 1994⁷, 15. november 2001⁸ og

¹ EUT L 105 af 27.4.2010, s. 109.

² EUT C 295 E af 4.12.2009, s. 31.

³ EUT C 323 E af 18.12.2008, s. 364.

⁴ EUT C 305 E af 14.12.2006, s. 247.

⁵ EUT C 292 E af 1.12.2006, s. 109.

⁶ EFT C 158 af 26.6.1989, s. 400.

⁷ EFT C 205 af 25.7.1994, s. 518.

⁸ EFT C 140 E af 13.6.2002, s. 538.

2. september 2003¹ om samme emne,

- der henviser til forretningsordenens artikel 48,
- der henviser til betænkning fra Retsudvalget og udtalelser fra Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse og Økonomi- og Valutaudvalget (A7-0000/2011),
- A. der henviser til, at det europæiske aftaleretlige initiativ, hvis målsætning er at løse en række problemer ved det indre marked, som forskellige dele af den aftaleretlig lovgivning har skabt, har været under behandling i mange år,
- B. der henviser til, at det i kølvandet på den globale finanskriser forekommer endnu vigtigere end før at få skabt et samlet europæisk aftaleretligt system for at få det fulde udbytte af det indre marked,
- C. der henviser til, at ekspertgruppen, som blev nedsat for at bistå Kommissionen med at udarbejde et forslag til en fælles referenceramme vedrørende europæisk aftaleret, har indledt sit arbejde med en rundbordsdrøftelse med de implicerede parter,
- D. der henviser til, at tre fjerdedele af detailhandlerne ifølge en kommissionsundersøgelse fra 2008 kun sælger indenlands, og at salg på tværs af grænserne ofte kun finder sted i nogle enkelte medlemsstater²,
- E. der henviser til, at anvendelsen af udenlandsk (forbruger)lovgivning på grænseoverskridende transaktioner i henhold til Rom I-forordningen³ tilsyneladende pålægger virksomhederne, især små og mellemstore virksomheder, betragtelige transaktionsomkostninger, som er vurderet til 15 000 EUR pr. virksomhed og pr. medlemsstat⁴,
- F. der henviser til, at sådanne transaktionsomkostninger anses for at udgøre vigtige hindringer for handel på tværs af grænserne, hvilket 60 % af EU's detailhandlere bekræftede i et interview i 2008⁵, hvor 46 % udtalte, at harmoniserede bestemmelser ville hjælpe med til at øge salget på tværs af grænserne,
- G. der henviser til, at markedet på nettet fortsat forekommer opsplittet, idet det i en undersøgelse viste sig, at 61 % ud af 10 964 forsøgsvis afgivne ordrer om salg på tværs af grænserne mislykkedes, bl.a. fordi de handlende afviste at betjene forbrugerens hjemland⁶; der henviser til, at køb på tværs af grænserne på den anden side synes at øge forbrugernes chancer for at finde et billigere tilbud og at finde varer, som i hjemlandet ikke er tilgængelige på nettet;
- H. der henviser til, at enhver foranstaltning på området for europæiske aftaleret skal stemme overens med det forventede direktiv om forbrugerrettigheder,

¹ EUT C 76 E af 25.3.2004, s. 95.

² Eurobarometer 224, 2008, s. 4.

³ EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6.

⁴ UK Federation of Small Businesses, Position paper on Rome I (2007).

⁵ Eurobarometer 224, 2008, s. 4.

⁶ KOM(2009)0557, s. 5.

Det europæiske aftaleretlige instruments juridiske karakter

1. ser frem til offentliggørelsen af ekspertgruppens resultater og den igangværende drøftelse af, hvorledes disse bør anvendes;
2. går ind for muligheden for gennem en forordning at indføre et frivilligt instrument; mener, at der til et sådant frivilligt instrument kunne knyttes en "værktøjskasse", som skulle godkendes ved en interinstitutionel aftale;
3. mener, at en "værktøjskasse" eventuelt kunne tages i brug gradvist, idet den kunne begynde som et kommissionsværktøj for derefter at blive omdannet til et værktøj for EU-lovgivning, når først der var opnået enighed herom mellem institutionerne; påpeger, at en "værktøjskasse" ville udgøre den fornødne juridiske baggrund og understøttelse, på grundlag af hvilken et frivilligt instrument kunne fungere;
4. er af den opfattelse, at et frivilligt instrument ville skabe EU-merværdi, navnlig ved gennem Domstolens kompetence at garantere retssikkerhed, og på en gang gøre det muligt at overvinde både juridiske og sproglige barrierer, eftersom et frivilligt instrument naturligvis ville være tilgængeligt på alle EU-sprogene;
5. ser en overvældende praktisk fordel ved den fleksible og frivillige karakter af et tilvalgsinstrument; opfordrer imidlertid Kommissionen til i ethvert forslag til frivilligt instrument at indarbejde en mekanisme for regelmæssigt tilsyn og revision med tæt inddragelse af alle berørte parter;

Instrumentets anvendelsesområde

6. er af den opfattelse, at instrumentet bør omfatte både aftaler mellem erhvervsdrivende og aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere; understreger behovet for et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, da det drejer sig om at erstatte bindende nationale bestemmelser, herunder på området for forbrugerlovgivning;
7. ser ingen grund til ikke at stille et frivilligt instrument til rådighed som tilvalg i såvel grænseoverskridende som indenlandske situationer, eftersom fordelene herved vil være forenkling og omkostningsbesparelse, navnlig inden for sektoren for små og mellemstore virksomheder; mener dog, at virkningerne på de nationale aftaleretlige lovgivningskomplekser bør underkastes en særlig analyse;
8. er klar over, at kontrakter om e-handel eller fjernsalg udgør en betydelig del af de grænseoverskridende transaktioner; finder imidlertid, at et frivilligt instrument ikke bør begrænses til denne type transaktioner;
9. mener, at anvendelsesområdet for en "værktøjskasse" kunne være ret bredt, mens et frivilligt instrument bør begrænses til de centrale aftaleretlige forhold;
10. ser fordele ved et frivilligt instrument, der indeholder særlige bestemmelser for de hyppigst brugte aftaletyper, især for salg af varer og levering af tjenesteydelser; gentager sin tidligere opfordring til at inddrage forsikringskontrakter under det frivillige instruments anvendelsesområde, da et sådant instrument kunne være af særlig nytte for

mindre forsikringskontrakter; påpeger, at der er blevet rejst en række særlige spørgsmål, i forbindelse med hvilke et frivilligt instrument ville være nyttigt, f.eks. digitale rettigheder og retmæssigt ejerskab; mener på den anden side, at det kunne være nødvendigt at udelukke visse typer af komplekse forvaltningsretlige kontrakter;

Praktisk anvendelse af et europæisk aftaleretligt instrument

11. bemærker, at der blandt de små og mellemstore virksomheder synes at være en klar gruppe tilhængere, som forventer fordele af et frivilligt instrument på betingelse af, at det udformes på en måde, som for alle parter gør det simpelt og attraktivt at anvende;
12. er af den opfattelse, at selvom virkningen af et frivilligt instrument vil være at få fremskaffet et enkelt sæt retsregler, vil der stadig være behov for at finde frem til standardvilkår og –bestemmelser for handel, fremstillet i en simpel og forståelig form, der er let tilgængelig for små og mellemstore virksomheder og underlagt en form for tillidsmærkeordning for at sikre forbrugernes tillid;
13. erindrer om, det stadig er vigtigt at videreføre arbejdet med grænseoverskridende alternativ bilæggelse af tvister, navnlig for små og mellemstore virksomheder og forbrugerne, men understreger, at det vil blive lettere at nå til alternativ bilæggelse af tvister, hvis de implicerede parter anvender retsregler i henhold til et frivilligt instrument; opfordrer Kommissionen til at være opmærksom på synergi, når den fremsætter et forslag;
14. foreslår, at den manglende tillid til grænseoverskridende klageordninger overvindes ved at skabe direkte forbindelse mellem det frivillige instrument og den europæiske betalingspåbudsprocedure og den europæiske småkravsprocedure;
15. tager til efterretning, at forbrugerne sjældent føler, at de har et valg hvad angår aftalevilkårene og står over for en ”alt-eller-intet”-situation; er stærkt overbevist om, at et attraktivt frivilligt instrument ved at åbne op for forretningsmulighederne og styrke konkurrencen rent faktisk vil kunne udvide forbrugernes samlede valgmuligheder;

Inddragelse af de berørte parter og konsekvensanalyse

16. understreger, hvor afgørende vigtigt det er at inddrage de berørte parter fra hele EU og fra forskellige aktivitetsområder, herunder juridiske fagfolk;
17. er opmærksom på, at såvel ekspertgrupper som grupper af berørte parter allerede har en varieret geografiske og sektoriel baggrund; er overbevist om, at bidragene fra de berørte parter får endnu store betydning, når først høringsfasen er overstået, og det egentlige lovgivningsarbejde, der skal være så inklusivt og gennemskueligt som muligt, kommer i gang;
18. erindrer i overensstemmelse med principperne for bedre lovgivning om, at der er brug for en omfattende og bred konsekvensanalyse, der gennemgår de forskellige politiske løsningsmodeller, inklusiv muligheden for ikke at træffe EU-foranstaltninger, og fokuserer på de praktiske spørgsmål;

o

o o

19. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

I. Baggrund

Eftersom aftaleretten fastsætter og tilrettelægger transaktioner inden for det indre marked, er der klart mulighed for, at den kan både hindre og lette disse transaktioner. På det aftaleretlige område kan valget af den rigtige vej frem i væsentlig grad bidrage til at forbedre det indre markeds funktionsevne og frigøre dets fulde potentiale for virksomhederne, især de små og mellemstore virksomheder, og forbrugerne.

De potentielle fordele for det indre marked, som europæisk aftaleret kan foranledige, er i mange år blevet drøftet interinstitutionelt og med den brede offentlighed. Parlamentet fremlagde første gang sin holdning til emnet i 1989. Kommissionen har udvidet drøftelserne gennem fremlæggelsen af sin meddelelse fra 2001, hvori den fokuserede på de mulige vanskeligheder, som aftalerettens forskelligartede karakter kunne give anledning til inden for det indre marked og på eventuelle handlingsmuligheder. På grundlag af reaktionerne på denne høring offentliggjorde Kommissionen i 2003 en handlingsplan, hvori den bl.a. foreslog udarbejdelsen af en fælles referenceramme, der omfatter definitioner, fælles principper og standardregler, med henblik på at forbedre kvaliteten og sammenhængen i den europæiske aftaleret. I en efterfølgende meddelelse fra 2004 fastlagde Kommissionen opfølgningen af handlingsplanen og foreslog ligeledes en gennemgang af fællesskabslovgivningen på området, hvorefter den i 2008 forelagde et forslag til direktiv om forbrugerrettigheder. For så vidt angår den europæiske aftaleret og den fælles referenceramme, har Kommissionen to gange aflagt rapport om fremskridtene på området og har nu i form af en grøn bog igen fremlagt forslag til en række foranstaltninger på området.

Det skal nævnes, at Parlamentet gentagne gange i sine forskellige beslutninger om dette emne har henvist til de gunstige virkninger, som en bedre aftaleretlig ramme har for det indre marked, og Parlamentet har desuden hilst tanken om en fælles referenceramme velkommen og insisteret på selv at blive inddraget i tæt samarbejde med også de berørte parter.

Hensigten med denne betænkning er at svare på den seneste kommissionsgrøn bog og fastlægge Parlamentets prioriteter på dette område.

II. Datamateriale

Eftersom ethvert initiativ inden for aftaleretten skal udgøre et nøje svar på virksomhedernes og forbrugernes faktiske behov og bekymringer, mener ordføreren, at enhver overvejelse på dette område nødvendigvis må bygge på praktiske erfaringer i forbindelse med den nuværende situation på det aftaleretlige område og de vanskeligheder, som virksomhederne og forbrugerne kommer ud for, især i grænseoverskridende transaktioner.

I betænkningen henvises der derfor til flere sæt nyligt indsamlede data:

- Det Forenede Kongeriges sammenslutning af små virksomheder (UK Federation of Small Businesses) har i deres positionspapir fra 2007 om Rom I-forordningen beregnet, at det ville koste en virksomhed et beløb på 15 000 EUR at gå ind på markedet for e-handel i en medlemsstat, inklusive udgifter til juridisk bistand, oversættelse og gennemførelse.

- I henhold til de fremlagte oplysninger blev der med henblik på udarbejdelsen af Flash Eurobarometer 224 fra 2008 om "Business attitudes towards cross-border sales and consumer protection" i perioden fra den 30. januar til den 7. februar 2008 gennemført interviews med i alt 7 282 ledere i de 27 medlemslande og Norge. Blandt de vigtigste resultater skal nævnes følgende ("Main findings", s. 4):

- Tre fjerdedele af EU's detailhandlere sælger kun til deres indenlandske markeder. Det er desuden de mellemstore detailvirksomheder, som hyppigst deltager i grænseoverskridende detailhandel.
- 60 % af detailhandlerne anså omkostningerne ved at skulle overholde forskellige nationale forbrugerlovgivninger for at være en hindring, der bekymrede dem.
- Det viste sig yderligere, at 46 % af detailhandlerne var enige om, at deres grænseoverskridende salg ville stige, såfremt de lovgivningsmæssige bestemmelser for forbrugertransaktioner blev harmoniseret over hele EU. 41 % anførte, at niveauet for deres salg på tværs af grænserne ikke ville forandre sig. Mens 75 % på nuværende tidspunkt ikke sælger på tværs af grænserne, sagde desuden kun 41 %, at de fortsat ikke ville gøre det, hvis bestemmelserne blev harmoniseret.

- De anvendte data fra Kommissionens meddelelse af 22. oktober 2009 om grænseoverskridende e-handel fra virksomhed til forbruger i EU (KOM(2009)0557) har i henhold til de i meddelelsen anførte oplysninger følgende baggrund: De i samtlige medlemsstater placerede testere blev instrueret om at finde 100 populære produkter på internettet og registrere den samlede pris, inklusive alle leveringsudgifter og omkostninger. Indenlandske og eventuelle grænseoverskridende tilbud blev sammenlignet. Det blev ligeledes registreret, om produktet var til rådighed, og hvorvidt transaktionen kunne afsluttes. Nedenfor følger et uddrag af de opnåede resultater:

- Prissammenligning: I 13 ud af 27 medlemsstater (Portugal, Italien, Slovenien, Spanien, Danmark, Rumænien, Letland, Grækenland, Estland, Finland, Ungarn, Cypern og Malta) kunne testerne for mindst halvdelen af produktsøgningerne finde et grænseoverskridende tilbud, der var mindst 10 % billigere end det bedste indenlandske tilbud (KOM (2009)0557, s. 3).
- Adgang til produkterne: Inden for rammerne af det ovenfor beskrevne forsøg kunne testerne i Cypern, Malta og Luxembourg, men også i Litauen, Letland, Irland, Belgien, Estland, Portugal og Finland ikke finde indenlandske tilbud over internettet for mindst halvdelen af de produkter, som indgik i deres søgning efter 100 produkter (KOM (2009)0557, s. 4).
- Resultatløse onlinetransaktioner: Af de 10 964 udførte grænseoverskridende tests lykkedes det kun i gennemsnitligt 39 % af tilfældene at placere en ordre, når internetbutikken ikke befandt sig i samme land som forbrugeren. 61 % af ordrerne ville mislykkes, fordi forhandleren afviste at betjene forbrugeren hjemland eller af andre årsager.

Ordføreren mener, at disse data kan bruges til at vise, at forskellene i aftaleretten afskrækker

virksomhederne, især de små og mellemstore virksomheder, fra at tage del i den grænseoverskridende handel og afholder dem fra at udnytte de muligheder og gevinster, som det indre marked tilbyder. De bekræfter yderligere, at forbrugerne stilles ugunstigt på grund af det begrænsede udvalg af produkter, de højere priser og den dårligere kvalitet, der følger af den svage grænseoverskridende konkurrence. Forbrugerne kan yderligere risikere helt at blive nægtet adgang til grænseoverskridende tilbud.

III. Betænkningens struktur

Betænkningen er delt op i fire afsnit: Første og andet afsnit indeholder svar på de spørgsmål, som Kommissionen stiller i sin grønbog. Tredje og fjerde afsnit behandler emner, som ordføreren finder særlig vigtige, navnlig den praktiske anvendelse af et europæisk aftaleretligt instrument samt spørgsmål i relation til de berørte parter delttagelse og konsekvensanalyse.

Det europæiske aftaleretlige instruments juridiske karakter

Ordføreren er af den opfattelse, at der er grund til at foretrække den løsningsmodel, hvor et frivilligt instrument for europæiske aftaleret indføres ved en forordning (model 4). Den kunne suppleres af en "værktøjskasse" til Kommissionen og lovgiver (model 2), som skulle gennemføres gennem en interinstitutionel aftale. Ordføreren mener, at en værktøjskasse har den fordel, at den relativt hurtigt vil kunne indføres. Den kunne indføres trinvist og i første omgang blive stillet til rådighed for Kommissionen, når denne stiller forslag til lovgivning af relevans for aftaleret, og derefter i anden omgang, når en interinstitutionel aftale først er indgået, til Parlamentet og Rådet, når de lovgiver på området. Den hastighed, hvormed en "værktøjskasse" vil kunne oprettes, sikrer en første afprøvning af enkelte dele af den fælles referenceramme samt en første retspraksis og vil på denne måde kunne forberede det juridiske grundlag, på hvilket et frivilligt instrument skal fungere.

Ordføreren ser det som en klar fordel for et frivilligt instrument, f.eks. i sammenligning med gældende internationale regelsæt som De Forenede Nationers konvention om aftaler om internationale køb (CISG) eller UNIDROIT-principper for internationale handelsaftaler, at det skaber juridisk sikkerhed under Domstolens myndighed og mangesprogethed. Ordføreren finder det særlig fordelagtigt, at et frivilligt instrument vil udvide parternes valgmuligheder og give fordele, hvis parterne finder det attraktivt og vælger at anvende det. Det vil ikke have negative følger, hvis det ikke vælges. Ordføreren mener desuden, at det vil være af afgørende betydning at indføre en mekanisme for tilsyn og revision for at sikre, at det frivillige instrument følger med markedets behovene og den juridiske og økonomiske udvikling.

Instrumentets anvendelsesområde

Ordføreren er af den opfattelse, at et frivilligt instrument bør omfatte både aftaler mellem erhvervsdrivende og aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere. Hun mener, at der vil blive brug for et højere forbrugerbeskyttelsesniveau for at sikre de forventede virkninger for det indre marked.

Hun finder herudover, at et frivilligt instrument bør stilles til rådighed som tilvalg i såvel grænseoverskridende som indenlandske situationer, men ønsker at se en grundig analyse af, hvorvidt og hvorledes tilgængeligheden af et frivilligt instrument for indenlandske transaktioner vil påvirke udviklingen i national aftaleret. En sådan analyse vil kunne udføres

som led i den konsekvensanalyse, der skal vedlægges forslaget til et hvilket som helst nyt aftaleretligt instrument.

Ordføreren bemærker, at der findes fortalere for at begrænse et fremtidigt aftaleretligt instrument til e-handel eller fjernsalg, og erkender, at sådanne aftaler vil udgøre et af de vigtigste anvendelsesområder for et fremtidigt instrument; ordføreren ønsker dog ikke at skabe en kunstig skelnen mellem transaktioner, der finder sted "virtuelt"/i det fjerne, og transaktioner, der finder sted ansigt til ansigt, hvorfor hun ikke går ind for en begrænsning i denne henseende af et frivilligt instruments anvendelsesområde.

For så vidt angår instrumentets materielle anvendelsesområde, mener ordføreren, at det bør fokusere på de centrale aftaleretlige spørgsmål.

Hvad angår dækningen af særlige aftaletyper, mener ordføreren, at salg af varer samt aftaler om levering af tjenesteydelser bør prioriteres. Hun ønsker desuden at minde om, at Parlamentet allerede i sin beslutning af 2. september 2003 lagde vægt på, at der blev givet prioritet til et tilvalgsinstrument på området for forbrugeraftaler og forsikringskontrakter, og her ser ordføreren fordele ved et frivilligt instrument, især i forbindelse med små forsikringskontrakter. Ordføreren er herudover interesseret i at udforske de muligheder, som det frivillige instrument kan tilbyde i relation til digitale rettigheder og retmæssigt ejerskab, emner, der er blevet rejst som led i de igangværende drøftelser. På den anden side finder ordføreren, at der er brug for klart at definere grænserne for, hvilke aftaletyper der dækkes. Det skal f.eks. klart fremgå, at komplekse forvaltningsretlige kontrakter eller visse omfattende offentlige udbudskontrakter ikke falder ind under et frivilligt instrument.

Praktisk anvendelse af et europæisk aftaleretligt instrument

I dette afsnit diskuterer ordføreren en række spørgsmål, som forekommer vigtige for den praktiske anvendelse af et frivilligt instrument.

Hun lægger først og fremmest vægt på, at der som central målsætning her må sikres enkelthed, og at instrumentet er klar til brug. Et frivilligt instrument skal desuden ses i sammenhæng med standardvilkår og –bestemmelser, og det er af allerstørste vigtighed for dem, der skal anvende det frivillige instrument, især for små og mellemstore virksomheder, at der foreligger simple og forståelige standardregelsæt. Det ville desuden yderligere sikre forbrugernes tillid, såfremt der forelå en form for tillidsmærkeordning.

Ordføreren finder herudover, at der bør søges synergi med alternativ bilæggelse af tvister samt med den europæiske betalingspåbudsprocedure og den europæiske småkravsprocedure.

Hun lægger til slut vægt på, at et frivilligt instrument vil åbne op for forbrugernes valgmuligheder.

Inddragelse af de berørte parter og konsekvensanalyse

Ordføreren gentager, at det er af afgørende betydning, at der sker en bred og afbalanceret inddragelse af de berørte parter. Hun er opmærksom på, at Kommissionens nuværende arbejdsmetode omfatter en ekspertgruppe og en gruppe af berørte parter, som allerede sikrer de berørte parter deltagelse. Hun finder det dog vigtigt at understrege, at processen endnu ikke

har forladt høringsfasen, og at den egentlige lovgivningsprocedure endnu ikke er påbegyndt. Det er netop under denne lovgivningsprocedure, at inddragelsen af de berørte parter er afgørende, og det bør med alle midler sikres, at denne inddragelse bliver inklusiv og gennemskuelig.

Ordføreren understreger til slut vigtigheden af en bred og varieret konsekvensanalyse, der udforsker en lang række politiske løsningsmodeller og sætter fokus på praktiske spørgsmål af betydning for et frivilligt instruments funktionsevne.